

DESTEK EĞİTİM ODALARINDA GÖREV ALAN TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN DESTEK EĞİTİM ODALARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF TURKISH TEACHERS WORKING IN SUPPORT EDUCATION ROOMS ABOUT RESOURCE ROOMS

Esra YARDİMCİEL¹, Fırat YARDİMCİEL², Selma ERDAĞI³

ÖZ: Bu çalışmanın amacı destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odalarına ilişkin görüşlerini, destek eğitim odalarında yapmış oldukları Türkçe dersi ve ders etkinlikleri ile kullandıkları yöntem, teknik ve materyaller ile süreç içerisinde yaşamış oldukları sorunlarla ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim döneminde Kars ili merkez ilçesinde görev yapan destek eğitim odasında halihazırda eğitim veren Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma için uzman görüşleri dikkate alınarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Türkçe öğretmenleri destek eğitim odası eğitim sürecinde zümre ve idare işbirliği içerisinde. Özellikle destek eğitim verdikleri yerin fiziki şartları ile ilgili ve ders verdikleri öğrencinin özel durumundan dolayı kazanımların kazandırılması hususlarında sorunlar yaşamaktadırlar. En çok okuma ve yazma dil becerilerine yönelik çalışmalar yapmakta ve sunuş yoluyla öğretim ve gösterip yaptırma tekniğini kullanmaktadırlar.

ABSTRACT: The aim of this study is to determine the opinions of Turkish teachers working in resource rooms regarding the resource rooms, their opinions about the Turkish lessons and lesson activities they gave in the resource rooms, the methods, techniques and materials they used, and the problems they experienced during the process. The study group of the research consists of Turkish teachers currently teaching in the support education room working in the central district of Kars province in the 2023-2024 academic year. A semi-structured interview form was prepared for the study, taking into account expert opinions. The data obtained as a result of the interviews with the teachers were collected with a semi-structured interview form and analyzed using the content analysis method. According to the results of the research, the group and the administration cooperate in the training process of the Turkish teachers' support training room. They especially experience problems regarding the physical conditions of the place where they provide support education and the special situation of the student they teach, in terms of gaining the achievements. They mostly work on reading and writing language skills and use teaching through presentation and demonstration techniques.

Anahtar sözcükler: Türkçe Öğretmenleri, Destek Eğitim Odası, Türkçe Eğitimi, Özel Eğitim.

Keywords: Turkish Teachers, Support Education Room, Turkish Education, Special Education.

Bu makaleye atf vermek için:

Yardimciel, Esra., Yardimciel, Fırat., Erdağı, Selma. (2024). Destek Eğitim Odalarında Görev Alan Türkçe Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odaları Hakkındaki Görüşleri, *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(3),2056-2069.

Cite this article as:

Yardimciel, Esra., Yardimciel, Fırat., Erdağı, Selma. (2024). PINIONS OF TURKISH TEACHERS WORKING IN SUPPORT EDUCATION ROOMS ABOUT RESOURCE ROOMS. *Trakya Journal of Education*, 14(3), 2056-2069.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Changes and developments in the education community increase the importance given to special education nationally and globally. In this context, the increasing importance given to special education leads to a change in the understanding of education given to inclusive students and to the fact that students

¹ Uzm. Öğr., TOKİ Ortaokulu, Kars/Türkiye, fesra3634@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3197-6404

² Dr. Öğr. Gör., Ardahan Üniversitesi, Ardahan/Türkiye, firatyardimciel@ardahan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6163-1349

³ Doç. Dr., Kafkas Üniversitesi, Kars/Türkiye, selma_erdagi@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-0235-2678

with special education needs receive education together with their peers. Support education room is the place where the student with special needs receives support education service (special education) outside the classroom where he/she receives at least 21% and at most 60% of a school day (Özokçu, 2013). A support education room is defined as an environment developed for inclusive students, where educational plans and programs are implemented efficiently, where the necessary special material support is provided for students with special needs, and where these students receive supported education services in an environment outside the general education classroom for a planned period of time (Yazıcıoğlu, 2020).

Resource rooms are a practice where mainstreaming students can receive education in a separate section within the school according to their interests and needs. Inclusion is very valuable in that students can receive a qualified education within the school without being isolated from school and social life. In this context, Turkish language is one of the courses from which mainstreaming students receive the most support. In this sense, Turkish teachers who actively work in resource rooms have great duties and responsibilities. The opinions of Turkish teachers regarding this process, the problems, if any, and their suggestions for solutions to the problems should be taken into consideration in terms of the quality of the support training rooms. In the light of the information provided, the aim of this research is to determine the opinions of Turkish teachers working in resource rooms regarding the resource rooms, the Turkish lessons and lesson activities they gave in the resource rooms, the methods, techniques and materials they used, and the problems they experienced during the process.

Method

This research, which aims to determine the opinions of Turkish teachers who teach in resource rooms regarding the resource rooms, the Turkish lessons and lesson activities they give in the resource rooms, the methods, techniques and materials they use, and the problems they experience, was created with a qualitative research method (design). The research is a situation research that tries to describe and reveal events, facts and situations in depth.

The study group of the research consists of 9 Turkish teachers working in resource rooms in secondary schools affiliated to the Ministry of National Education in Kars province during the 2023-2024 academic year. The study group was chosen as an easily accessible sample.

The interviews were held in the library or in empty classrooms during an empty class period when the teachers were not providing support training (considering their availability). Due to noise and crowding, quiet environments were preferred for interviews.

Findings

In a semi-structured interview, Turkish teachers working in resource rooms were asked which language skills they use most in their lessons, along with an explanation of the reasons for using them. The results regarding the answers received are as follows: teachers mostly engage in activities related to reading and then writing language skills in the resource rooms. The reason for this is that mainstreaming students mostly have problems in reading and writing, and when these language skills are lacking, they cannot develop other language skills. Some examples of participants are as follows:

T1: "I focus more on reading and writing language skills. Because my student has problems in understanding what he reads and expressing himself in writing. I focused on activities to eliminate these deficiencies."

T3: "I mostly work on reading and writing language skills with my student in the support education room. Because my student falls behind in reading and writing compared to his peers. Therefore, his other skills are not fully developed."

T9: "In the support training room, I focus mostly on writing language skills. Because my student has problems with writing, dictation and writing correctly. Then, I can say that we developed reading skills because we did a lot of reading."

Turkish teachers mostly use the teacher-centered presentation method in support training rooms. It was concluded that teachers did not use research methods in their lessons. Technically, they stated that teachers mostly used reading and demonstration techniques.

Discussion and Conclusion

In this research, Turkish teachers stated that the language skill they use most in support training rooms and work to improve is the reading language skill, and then the writing language skill. This situation also supports the findings of Battal's (2007) research. According to the results of the current research, it has been determined that branch teachers are less competent than classroom teachers in terms of language

education/training given to students with special needs. In this context, it would be beneficial for classroom/branch teachers to be assigned to support training rooms to go through a comprehensive in-service training process/program. This situation also reveals the importance of including Turkish teachers, who are native language teachers, in the process.

Turkish teachers stated that they mostly use auxiliary resources such as reading and test books as materials in resource rooms. After auxiliary resources, educational videos and educational cards are the most used. When the literature is examined, there are many studies revealing the inadequacy of materials in support training rooms (Çağlar, 2016; Talas etc., 2016; Pemik, 2017; Çevik and Yağcı, 2017; Nar and Tortop, 2017).

GİRİŞ

Eğitim camiasında meydana gelen değişim ve gelişmeler ulusal ve küresel anlamda özel eğitime verilen önemi de artırmaktadır. Bu bağlamda özel eğitime verilen önemin artması kaynaştırma öğrencilerine verilen eğitim anlayışında değişimi ve özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerin akranları ile birlikte eğitim almalarını ön plana çıkarmaktadır. Kaynaştırma eğitimi; “Özel gereksinimli öğrencilerin gerekli destek hizmetleri sağlanarak, tam ya da yarı zamanlı olarak kendisi için en az kısıtlayıcı eğitim ortamı olan normal eğitim sınıflarında eğitim öğretim faaliyetlerine katılması” (Kırcaali İftar, 1992, s.46) olarak tanımlanmaktadır. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ne bakıldığında ise, kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli öğrencilerin gerekli destek hizmetleri sağlanarak herhangi bir yetersizliği olmayan akranlarıyla örgün ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır (MEB, 2012). Kaynaştırma eğitimine yönelik yapılan araştırmalarda verilen tanımlara bakıldığında, kaynaştırma eğitime ihtiyaç duyan bireylere yönelik planlanan eğitim öğretim hizmetlerinin verimli bir şekilde sürdürülmesi ve kaynaştırma eğitiminin başarıya ulaşabilmesi için öğrenciye sunulan destek eğitim hizmetlerinin öneme haiz bir nitelik oluşturduğu anlaşılmaktadır (Talas vd., 2016). Özel gereksinimli öğrencilere sunulan kaynaştırma eğitimi uygulamalarının en önemli unsurlarından birisi de şüphesiz destek eğitim odalarıdır.

Destek eğitim odası, özel gereksinime ihtiyacı olan öğrencinin bir okul gününün en az %21’ini, en fazla %60’ını kaynaştırma aldığı sınıfı dışında, destek eğitim hizmeti (özel eğitim) aldığı yerdir (Özokçu, 2013). Ayrıca Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Birinci Kısım ve Genel Hükümlerin alt kısmında bulunan birinci bölümde destek eğitim odası, “Tam zamanlı kaynaştırma ya da bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile özel yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilebilmesi için düzenlenmiş ortam olarak” (MEB, 2018, s.1) tanımlanmaktadır. Destek eğitim odası, kaynaştırma öğrencileri için geliştirilmiş, eğitim planı ve programların verimli bir şekilde uygulandığı, özel gereksinimli öğrenciler için gerekli özel materyal desteğinin sağlandığı ve bu öğrencilerin planlanmış süre zarfında genel eğitim sınıfının dışındaki bir ortamda destek eğitim hizmeti aldıkları ortam olarak tanımlanmaktadır (Yazıcıoğlu, 2020).

Destek eğitim odaları, il veya ilçe milli eğitim müdürlüklerince il ya da ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun yaptığı öneri doğrultusunda açılmaktadır. Destek eğitim odalarının, eğitim/öğretim planlanması ilgili okul idaresi tarafından belirlenir. Bir okulda özel gereksinimli öğrenciler için birden fazla destek eğitim odası açılabilir. Ayrıca Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün (2017) yayınladığı yönetmenlikte, “Destek eğitim odasında sunulacak hizmetler öğrencinin yararı gözetilerek uygun öğretmen sağlanması ve velinin onayı ile okulun çalışma saatlerinde (öğrencinin ders saati içinde veya dışında) planlanır ve öncelikle okulun öğretmenlerinden olmak üzere özel eğitim öğretmenleri, sınıf öğretmeni ve alan öğretmenleri ile RAM’da görevli özel eğitim öğretmenleri ya da diğer okul ve kurumlardaki görevlendirilen öğretmenler tarafından verilir. Destek eğitimi öğrencinin ders saati içinde veriliyor ise öğrencinin kayıtlı olduğu sınıfta o ders saatinde okutulan derse ilişkin eğitim verilir. Öğrencinin destek eğitim odasında alacağı haftalık ders saati, haftalık toplam ders saatinin %40’ını aşmayacak şekilde planlanır (MEB, 2017, s.4).”

Destek eğitim odası, “Temel eğitim ve ortaöğretimde öğrenim gören özel gereksinimli öğrenciler için en sık kullanılan eğitim ortamlarından biri olarak kabul edilmektedir” (Friend & McNutt, 1984, s.152-154’ten Akt. Yazıcıoğlu, 2020, s.300). Destek eğitim odası, özel gereksinimli öğrencilerin eğitim/öğretim ihtiyaçlarının karşılandığı, okul günlerinin belirli bir bölümünü geçirmek için kullandıkları bir sınıftır. İçerik olarak bir sınıf olmanın dışında ise fiziksel bir alandan daha fazlasıdır. Çünkü özellikle sınıf içerisinde kazandırılmakta zorlanılan değer, etik gibi soyut kavramların yerleşmesinde somutlaştırılmasında da önemlidir (Yardımcıel, 2023). Destek eğitim odasında özel gereksinimli bir öğrencinin eğitim alması, öğrencinin eğitim aldığı genel eğitim sınıfında önemli ölçüde zaman kazandırır (Yazıcıoğlu, 2020, s.300).

Özel gereksinimli çocukların sosyalleşmeleri amacıyla destek eğitim odaları olmadan, eğitim sürecine dahil edilmesi ve öğrencilerin okuma-yazma, düşünme, konuşma, kendini ifade edebilme, dil, değer, etik vb. kavramları öğrenmesi ve söz konusu becerileri geliştirmesi formal eğitimin uygulandığı sınıf içerisinde oldukça zor olmaktadır. Öğrencilerin toplumsallaşması için öğrencilerin desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Öğrencilerin alanlarıyla ilgili bu bilgi ve becerinin kazandırılması sınıf ortamında gerçekleşen derslerin yanı sıra, destek eğitim odasında gerçekleşen programlı bir öğretim ile mümkün olmaktadır. Küreselleşen dünyada bireylerin özel durumları önemsenmekte her bireyin özel durumlarına rağmen eğitim alma hakkına sahip olduğu kabul edilmektedir. Bu anlamda özel eğitim kavramı ve özel eğitim kapsamı içerisine alınan kaynaştırma öğrencilerinin eğitimi önemsenmektedir. Bu değişim ve gelişim paralelinde ise kaynaştırma öğrencilerinin hem okulda ve sınıfta bulunup akranları ile sosyalleşebileceği hem de temel düzeyde bile olsa eğitim alabileceği bir uygulama olarak destek eğitim odası uygulaması karşımıza çıkmaktadır. Destek eğitim odaları kaynaştırma öğrencilerinin ilgi, ihtiyaçlarına göre okul içerisinde ayrı bir bölümde eğitim alabileceği bir uygulamadır. Kaynaştırma öğrencilerinin okulda ve toplumsal hayattan soyutlanmadan okul içerisinde nitelikli bir eğitim alabilmeleri açısından oldukça kıymetlidir. Bu bağlamda kaynaştırma öğrencilerinin en çok destek aldığı derslerin başından Türkçe dersi gelmektedir. Bu anlamda destek eğitim odalarında aktif olarak görev alan Türkçe öğretmenlerine büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Türkçe öğretmenlerinin bu süreç ile ilgili görüş ve varsa sorunlara ilişkin çözüm önerileri destek eğitim odalarının niteliği açısından önemsenmelidir.

Verilen bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odalarına ilişkin görüş ve düşüncelerini belirlemektir. Bu bağlamda Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odalarında yapmış oldukları Türkçe dersi ve ders etkinlikleri ile kullandıkları yöntem, teknik ve materyaller ile süreç içerisinde yaşamış oldukları sorunlarla ilgili görüşlerini belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Destek eğitim odalarında ders veren Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odalarına ilişkin görüşlerini, destek eğitim odalarında yapmış oldukları Türkçe dersi ve ders etkinlikleri ile kullandıkları yöntem, teknik ve materyal ve yaşamış oldukları sorunlara ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik olan bu araştırma nitel araştırma yöntemi (deseni) ile oluşturulmuştur. Araştırma olay, olgu ve durumları derinlemesine betimlemeye, ortaya koymaya çalışan bir durum araştırmasıdır. Durum araştırmaları ele alınan olay veya durumu olduğu gibi aktarmaya, betimlemeye çalışan araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2020, s. 177).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Kars ili Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda 2023-2024 eğitim öğretim döneminde destek eğitim odalarında (DEO) görev yapan 9 Türkçe öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir örneklem olarak seçilmiştir.

Tablo 1.

Görüşme yapılan öğretmenlerin demografik özellikleri

Öğretmen	Cinsiyet	Kıdem Yılı	Mezuniyet Durumu
Ö1	Kadın	8	Lisans
Ö2	Kadın	16	Lisans
Ö3	Kadın	10	Yüksek Lisans
Ö4	Kadın	3	Lisans
Ö5	Erkek	2	Lisans
Ö6	Erkek	11	Lisans
Ö7	Kadın	1	Lisans
Ö8	Erkek	5	Lisans
Ö9	Erkek	9	Lisans

Veri Toplama Aracı

Destek Eğitim Odalarında Görev Yapan Türkçe Öğretmenlerine Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmayı sağlaması nedeni ile avantajlıdır (Büyüköztürk vd., 2020; Yıldırım ve Şimşek, 2008). Görüşme formları hazırlanırken uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşü için mevcut sorular “Türkçe Eğitimi” alanında uzman beş eğitimciye sunulmuştur. Araştırmanın görüşme formu yedi (7) adet sorudan oluşmaktadır. Araştırmada yer alan sorular katılımcının görüşlerini derinlemesine ve daha geniş bir biçimde ifade etmesine olanak sağlayacak açık uçlu görüşme sorularından oluşmaktadır (Destek eğitim odalarında en çok hangi dil becerisine yönelik çalışmalar yapıyorsunuz? Açıklayınız.). Açık uçlu görüşmelerde soruların yerleri ve sırası önceden belirlenir ve tüm katılımcılara aynı sıra ile görüşme soruları sorulur (Fraenkel ve Wallen, 2006’dan Akt. Akt: Büyüköztürk vd., 2020).

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun güvenilirlik ve geçerliliği için uzman görüşüne başvurulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun taslak hali alan uzmanlarınca değerlendirilmiştir. Taslak form aynı zamanda dil uzmanları tarafından da incelenmiştir. Gelen dönüt ve düzeltmeler akabinde yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hali verilmiştir. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Görüşme formunun birinci kısmında ‘Kişisel Bilgi Formu’, ikinci kısımda ise görüşme soruları yer almıştır. Katılımcılarla görüşmeler 35 dakika ile 45 dakika arasında gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Görüşmeler öğretmenlerin destek eğitim vermedikleri (müsait olma durumları göz önünde bulundurularak) boş bir ders saatinde kütüphanede veya boş dersliklerde gerçekleştirilmiştir. Gürültü ve kalabalık olmasından dolayı görüşmeler için sessiz ortamlar tercih edilmeye çalışılmıştır (Kütüphaneler, kütüphane bulunmayan okullarda da boş derslikler tercih edilmiştir). Görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında verilerin kaybolmaması için ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Ses kayıt cihazının kullanımı için katılımcı öğretmenlerden izin alınmıştır. Görüşmeye başlamadan önce çalışmanın amacı ve konusuna yönelik katılımcılar bilgilendirilmiştir. Bu bağlamda veriler 9 öğretmenden elde edilmiştir.

Veri Analizi

Çalışmada ses kayıt cihazı ile görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Ses kayıt cihazı ile kayıt edilen görüşmeler bilgisayar ortamında Word programı kullanılarak yazıya geçirilmiştir. Verilerden elde edilen metinlerin analizi içerik analizi yöntemi ile yapılmıştır. İçerik analizi; belli kurallara göre yapılan kodlamalar ile bazı sözcüklerin kodlardan da küçük şekilde kategorize edilerek katılımcıların düşüncülerini ortaya koymada kullanılan tekniğe verilen addır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Çalışmada ilk olarak katılımcıların her birine öğretmen oldukları için “Ö” harfi verilmiştir. Katılımcıların sıraları içinde sıra numaraları kullanılmıştır. Buna göre birinci görüşmenin yapıldığı öğretmen "Ö" şeklinde tanımlanmıştır. Görüşmeler tamamlandıktan sonra ise sayma işlemi gerçekleştirilmiştir. Görüşme verilerinden yola çıkarak kodlar, daha sonra kategori ve temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan kod, kategori ve temaların güvenilirliği için ise birbirinden bağımsız iki araştırmacının bunlara ilişkin karşılaştırmaları baz alınmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik için ise Miles ve Huberman (1994’ten akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008) kodlayıcılar arası güvenilirlik hesabı kullanılmıştır. Buna göre kodlayıcılar arası güvenilirlik .85 (Güvenirlik = Görüş Birliği/Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)x100 olarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994’dan Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu işlemlerden sonra ise verilen cevaplar paralelinde frekanslar çıkarılmıştır. Bu şekilde verilen cevapların sıklığına ulaşılmıştır. Frekansların ardından ise öğretmenlerin görüşlerine ilişkin örnek ifadeler verilmiştir.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada araştırma etiği ilkeleri gözetilmiş olup gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Etik kurul izni kapsamında; Ardahan Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu tarafından 04/04/2024 tarihinde, Etik değerlendirme belgesi 2024-2ÖNP-0044 protokol sayı numarası ile sayılı belge alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde destek eğitim odasında görev alan Türkçe öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonunda elde edilen verilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

1. Türkçe Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odalarında En Çok Kullandıkları Dil Becerisine Yönelik Görüşleri

Destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşmede derslerinde en çok hangi dil becerisini kullandıkları ve bunları kullanma sebepleri açıklaması ile beraber sorulmuştur. Alınan cevaplara ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 2.

Öğretmenlerin en çok kullandıkları dil becerisine ilişkin görüşleri ve frekans dağılımı

Tema	Kodlar	f
En Çok Kullanılan Dil Becerisi	Okuma Dil Becerisi	8
	Yazma Dil Becerisi	4
	Dinleme Dil Becerisi	3
	Konuşma Dil Becerisi	2
Toplam		17

Tablo 2'ye göre öğretmenler destek eğitim odalarında en çok okuma ve daha sonra ise yazma dil becerisine yönelik etkinliklerde bulunmaktadır. Bunun nedeni olarak ise kaynaştırma öğrencilerinin en çok okuma ve yazmada sorunlar yaşıyor olmalarını ve bu dil becerilerinin eksik kaldığı durumlarda diğer dil becerilerine yönelik gelişimler sağlayamamalarını göstermektedirler. Katılımcıların ifadelerine ait bazı örnekler şu şekildedir:

Ö1: "Daha çok okuma ve yazma dil becerilerine ağırlık veriyorum. Çünkü öğrencimin okuduğunu anlama ve kendini yazarak ifade etme konusunda problemleri var. Bu eksiklikleri gidermeye yönelik etkinliklere ağırlık verdim."

Ö3: "Destek eğitim odasında yer alan öğrencimle en çok okuma ve yazma dil becerilerine yönelik çalışmalar yapıyorum. Çünkü öğrencim akranlarına göre okumada ve yazmada geri kalmaktadır. Bu nedenle diğer becerileri de tam olarak gelişmemiştir."

Ö9: "Destek eğitim odasında en çok yazma dil becerisine ağırlık veriyorum. Çünkü öğrencimin yazma, dikte ve doğru yazma ile ilgili sorunları var. Daha sonra ise bol bol okuma yaptığımız için okuma becerisi geliştirdiğimizi söyleyebilirim."

Ayrıca öğretmenlerin en çok kullandıkları dil becerisine ilişkin kavram bulutu Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Öğretmenlerin en çok kullandıkları dil becerisine ilişkin kavram bulutu

Kavram bulutunda verilen ifadelerin boyutu ve geçme sıklığı öğretmenlerin destek eğitim odalarında en çok tercih ettikleri dil becerilerini göstermektedir.

2. Türkçe Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odasında Kullandıkları Materyallere İlişkin Görüşleri.

Destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşmede derslerinde hangi materyalleri kullandıkları sorulmuş ve bunlara ilişkin açıklama yapmaları istenmiştir. Alınan cevaplara ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 3.

Öğretmenlerin kullandıkları materyallere ilişkin görüşleri ve frekans dağılımı

Tema	Kodlar	f
Kullanılan Materyaller	Ders Kitabı	3
	Yardımcı Kaynak (Okuma Kitabı, Test)	7
	Eğitici Video	4
	Eğitsel Kart ve Magnetler (Hikâye/Atasözü/Deyim)	4
	Eğitsel Oyun	1
Toplam		19

Tablo 3' e göre öğretmenler destek eğitim odalarında verdikleri Türkçe derslerinde en çok yardımcı kaynakları (okuma kitabı, test) kullanmaktadırlar. Daha sonra ise eğitici video ve Eğitsel kart ve magnetler (hikâye/atasözü/deyim) kullanmaktadırlar. Bunun nedeni olarak ise öğrencilerinin hazır bulunuşluğuna en uygun olarak bu materyalleri gördüklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılara ait bazı örnekler şu şekildedir:

Ö1: "Destek eğitimi verdiğim öğrenci sınav grubunda olduğu için daha çok ders kitabı, yardımcı kitaplar ve eğitici videolardan faydalandım. Somutlaştırmayı gerektiren konu ve kazanımlarda ise materyal hazırlayarak dersimi zenginleştirdim. Hikâye kartları, noktalama magnetleri, deyim kartları gibi materyaller kullandım."

Ö8: "Öğrencimin okuması çok kötü durumda olduğu için materyal olarak sadece eğitici videolar (Harflerin tanıtımını gösteren gibi temel şeyler) ve okuma kitapları kullanıyorum."

Ö7: "Daha çok okuma setleri, öğretici videolar ve posterleri materyal olarak kullanıyorum. Öğrencim okumada ve yazmada kötü olduğu için okumaya yönelik aldığım setlerle bol bol okuma yapıyoruz. Flash card ve posterlerle temel bilgilerin kalıcılığı için uğraşıyorum."

3. Türkçe Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odası Derslerinde Kullandıkları Yöntem ve Tekniklere İlişkin Görüşleri.

Destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşmede derslerinde kullandıkları yöntem ve teknikler sorulmuş ve bunlara ilişkin açıklama yapmaları istenmiştir. Alınan cevaplara ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 4.

Öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşleri ve frekans dağılımı

Tema	Kodlar	f
Yöntem	Sunuş yöntemi	8
	Buluş yöntemi	1
	Araştırma yöntemi	-
Toplam		9
Teknik	Dikte	3
	Gösterip yaptırma	6
	Anlatım	2
	Soru cevap	3
	Okuma	4
	Tartışma	2
	Beyin fırtınası	1
	Dramatizasyon	2
Toplam		23

Tablo 4' e göre Türkçe öğretmenleri destek eğitim odalarında yöntem olarak en çok öğretmenin merkezde olduğu sunuş yöntemini kullanmaktadır. Öğretmenlerin derslerinde araştırma yöntemleri

kullanmadıkları sonucuna varılmıştır. Teknik olarak ise öğretmenler en çok okuma ve gösterip yaptırma tekniklerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılara ait bazı ifade örnekleri şu şekildedir:

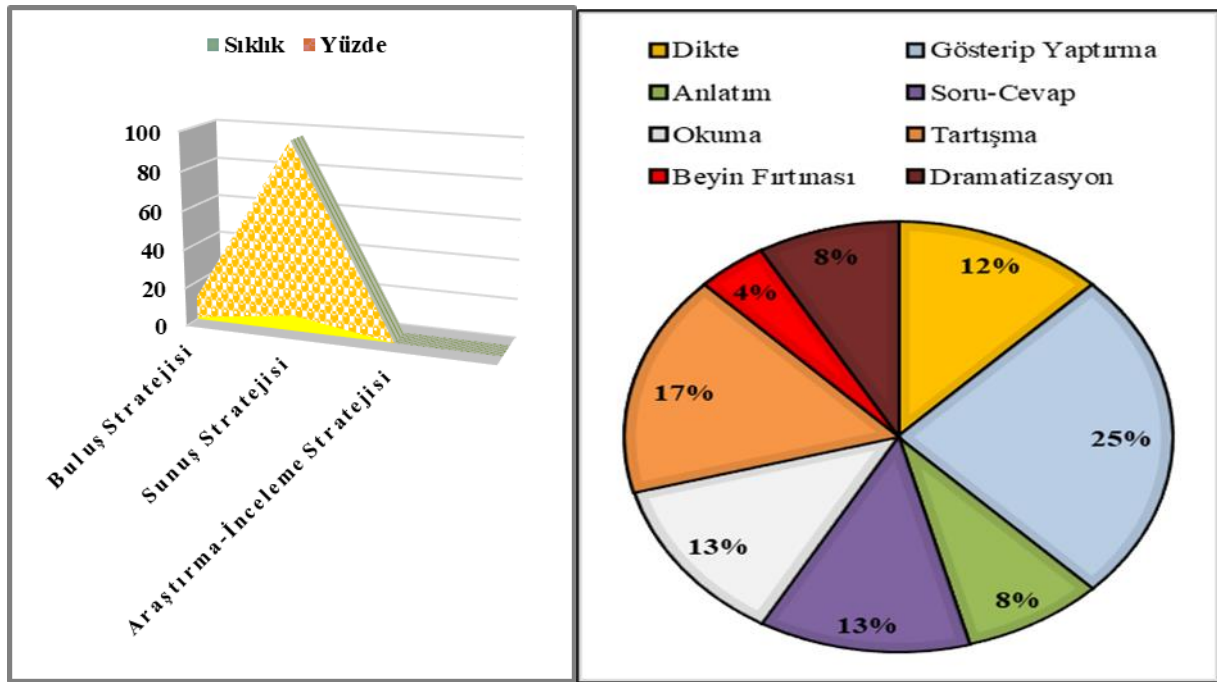
Ö6: "Daha çok benim merkezde olduğum bir sistem hâkim. Bu nedenle sunuş yolu baskın. Yöntem ve teknik olarak ise dikte, gösterip yaptırma, sesli ve sessiz okuma, soru cevap ve düz anlatımı kullanıyorum."

Ö2: "Öğrencinin bireysel özelliklerine, öğrencinin yeterliğinin düşük olduğu konuları derste gözlemleyerek buna göre yöntem ve tekniklerimi belirliyorum. Sesli okuma, tartışma, soru cevap, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, problem çözme, dramatizasyon gibi teknikleri kullanarak dersi daha kalıcı ve eğlenceli hale getirmeye çalışıyorum."

Ö1: "Derste daha çok sesli okuma, sessiz okuma ve harflerin yazımını birleşimini gösterdiğim için gösterip yaptırma tekniklerini kullanıyorum."

Ö8: "Derste en çok gösterip yaptırma yöntemini kullanıyorum. Bu şekilde daha verimli olduğumu düşünüyorum."

Verilen bilgiler ışığında öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin sıklık ve yüzde dağılımları Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin sıklık ve yüzde dağılımı

4. Türkçe Öğretmenlerinin Zümre ve İdare ile İşbirliğine İlişkin Görüşleri.

Destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşmelerde destek eğitim odasında verdikleri derslere ilişkin zümre ve idare ile işbirliklerinin ne durumda oldukları sorulmuştur. Katılımcılar içerisinde yer alan 2 öğretmen (Ö5 ve Ö7) zümreleri ile iş birliklerinin bulunmadığını ifade etmiştir. Ö5 okuldaki tek Türkçe öğretmeni olduğu için zümresinin bulunmadığını Ö7 ise özel sebepler nedeniyle zümresi ile iletişiminin bulunmadığını ifade etmiştir. Geri kalan 7 katılımcıdan alınan cevaplara ilişkin sonuçlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğretmenlerin zümre ve idare ile iş birliğine ilişkin görüşleri ve frekans dağılımı

Tema	Kodlar	f
Zümre İşbirliği	Materyal Desteği	2
	Sürece İlişkin Fikir Alışverişi	3
	Öğrencinin DEO Dışındaki Derste Gelişimi ve Değişimi	5
	Toplam	10
İdare İşbirliği	DEO Fiziki Şartları	6

DEO Yönetmelik	1
Veli İşbirliği	4
Toplam	11

Tablo 5'e göre öğretmenler zümreleri ile öğrencisinin destek eğitim odası dışındaki Türkçe derslerinde gelişimi ve değişimi hususlarında iş birliği içinde bulduklarını ifade etmiştir. İdare ile işbirliği hususunda öğretmenler en çok ders verdikleri destek eğitim odasının fiziki şartları ve eksiklikleri hususlarında iş birliği içerisinde bulduklarını ifade etmiştir. Katılımcılara ait bazı ifade örnekleri şu şekildedir:

Ö6: "Öğrencimin destek eğitimde aldığı eğitimin özellikle kendi sınıfı içindeki ilerleyişinin ne durumda olduğunu, öğrencide bir gelişme olup olmadığı gibi konularda sürekli zümremle iş birliği halindeyim. İdare ile özellikle destek eğitim sınıfında yazı tahtasının olduğu bir yer olma konularında istişarede bulundum."

Ö4: "Destek eğitim konusunda okul idaresi ile işbirliği içerisinde olmak derslerin verimliliği ve düzenli olması adına çok önemlidir. Bu konuda işbirliği içerisindeyiz. Aynı şekilde okul zümresi ile konuların anlatımı, öğrencinin gelişim düzeyi hakkında bilgi alışverişi yapmaktayız."

Ö1: "Zümrelerimle ve idare ile işbirliği halindeyim. Öğrencinin ders ile ilgili ilerleyişi, farklı bir yöntem uygulama vb. konularda zümrelerimle iş birliği yaparım. Destek odasının şartları, materyal konularında ise idare ile işbirliği içindeyim."

5. Türkçe Öğretmenlerinin Nitelikli Bir DEO Türkçe Dersine İlişkin Görüşleri.

Türkçe öğretmenlerine eğitim odasında verdikleri Türkçe dersinin niteliğinin artırılmasına ilişkin önerileri ve bu konu hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Alınan cevaplara ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 6.

Türkçe öğretmenlerinin nitelikli bir deo türkçe dersine ilişkin görüşleri ve frekans dağılımı

Tema	Kodlar	f
Öneriler	Öğrenci Hazır Bulunuşluğunun Doğru Tespiti ve Bu Yönde Ders İşlenmesi	9
	Destek Eğitim Odası Fiziki Şartları	2
	Veli İş Birliği	4
	Çeşitli ve Çok Yönlü Materyal Kullanımı	1
	Toplam	16

Tablo 6'ya göre öğretmenler nitelikli bir destek eğitim odası Türkçe dersi için en önemli öneri olarak öğrencinin hazırbulunuşluğunun doğru tespit edilmesi gerekliliğini ifade etmişlerdir. Buna göre öğrencinin hangi alana yönelik eksiklikleri varsa bunlara yönelik çalışmaların yapılması dersin niteliği ve öğrencinin gelişimi için oldukça önemlidir. Katılımcılara ait bazı ifade örnekleri şu şekildedir:

Ö1: "Öğrencinin hazırbulunuşluğu, eksikleri ve iyi olduğu yönleri çok iyi bilinmelidir. Plan ve program dahilinde bu konulara daha çok önem verilmelidir. Öğrencinin gelişimi düzenli takip edici yönergelerden faydalanılmalıdır. Destek odası fiziki şartlar için öğrenmeyi destekler nitelikte olmalıdır."

Ö2: "Destek eğitim odasında nitelikli bir ders için bence en önemlisi veli isteği. Çünkü haftada bir gün 2 saat yapılan bir ders evde düzenli bir şekilde gözden geçirilip pekiştirilmezse kesinlikle kalıcı olmamaktadır. Ben öğrencimde gelişme kaydettiğim noktada haftaya bir bakıyorum ki evde tekrarlar verdiğim ödevler yapılmadığı için başa dönüyoruz. Bu da kısır bir döngüye sebep oluyor. Bunun dışında destek eğitim odasında drama yapmaya uygun, arada öğrencinin zihnini toplamaya fayda sağlayacak materyaller olabilir."

Ö4: "Dersin nitelikli olması için öğrencinin iyi tanınması, bireysel farklılıkların neler olduğunun keşfedilmesi buna göre eğitim verilmesinin önemini vurgulayabilirim. Bunun dışında Türkçe dersinin soyut olan konularının soyuttan somuta ilkesine uyularak ve öğrenciye görelilik ilkesi ile de öğretim yapılırsa eğitimlerin daha yararlı olabileceğini düşünüyorum."

6. Türkçe Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odasında Verilen Türkçe Dersinde Zorlanılan Olay/Durumlara İlişkin Görüşleri.

Destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşmede derslerinde zorlandıkları olay/ durumların olup olmadığı sorulmuş ve varsa bunları açıklamaları istenmiştir. Alınan cevaplara ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 7.

Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odalarında verdikleri Türkçe dersinde zorlandıkları olay/durumlara ilişkin görüşleri ve frekans dağılımları

Tema	Kodlar	f
Yaşanılan Zorluklar	Veli İlgisizliği	1
	DEO Dersi İçin Öğrencilerin İlgi	6
	Duyduğu Dersten Çekilmesi	
	Öğrencinin Durumu / Bireysel Eksiklikleri	3
	Toplam	10

Tablo 7'ye göre Türkçe öğretmenleri destek eğitim odasında verdikleri derslerde en çok zorlandıkları durumlara bakıldığında ise, dersi alan öğrencinin durumunun elverişsizliği ve öğrencilerin bireysel anlamda raporunun olduğu alandaki eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılara ait bazı ifade örnekleri şu şekildedir:

Ö4: "Zorlandığım konu öğrencinin soyut olan konuları anlamakta güçlük çekmesi, bireysel olarak kendini ifade gücünün düşük olmasından dolayı konuşma kazanımlarını ona kazandırmakta güçlük çekiyorum."

Ö6: "Öğrencimin algısında büyük bir sorun olduğunu düşünüyorum yani tanısından da ileri derecede kötü olduğu kanısındayım. Çünkü anlama ve algılamada büyük sorunlar yaşıyorum."

Ö7: "Öğrencimin yazısı çok kötü. Harfler büyük küçük veya yukarı aşağı durumuna dikkat edilmeden yazılıyor. Bu da parmak kaslarının tam olarak gelişmemesinden kaynaklı. Bu anlamda zorluk yaşıyorum."

7. Türkçe Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odalarında Verdikleri Derste Yaşadığı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerilerine Dair Görüşleri.

Destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşmede derslerinde zorlandıkları olay veya durumlara ilişkin çözüm önerilerinin neler olabileceği sorulmuştur. Alınan cevaplara ilişkin sonuçlar Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8.

Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odalarında verdikleri derste yaşadığı sorunlara ilişkin çözüm önerilerine dair görüşleri ve frekans dağılımları

Tema	Kodlar	f
Yaşanılan Zorluklara İlişkin Çözüm Önerileri	Öğrenci ile Etkin İletişim	7
	Veli İş Birliği	4
	Öğrenciyi İyi Tanımak	1
	Ara Verme	3
	Zümre İş Birliği	2
	Rehber Öğretmenle İş Birliği	2
Toplam	19	

Tablo 8'e göre Türkçe öğretmenleri destek eğitim odasında yaşamış oldukları zorluklara ilişkin olarak öğrenciyle etkin ve iyi bir iletişim kurma çözüm önerisinde bulunmuşlardır. Öğrenci ile iletişimin ardından sırasıyla veli, zümre ve rehber öğretmen ile iş birliği içinde bulunmasına yönelik çözüm önerileri sunmuşlardır. Katılımcılara ait bazı ifade örnekleri şu şekildedir:

Ö1: "Destek eğitim odasında öğrenci ile sorun yaşamamak adına en önemli çözüm önerim öğrenci ile etkili iletişim halinde olmaktır. Öğrencinin velisi ile gerekli işbirliğinin sağlıklı yürütebilmek öğrencinin sahip olduğu bilgi ve becerileri iyi tanımak destek eğitimin verimli kılan en önemli husustur."

Ö5: "Sorunlarım akademik anlamda varsa ilk olarak öğrencimin dersine giren zümrem ile paylaşıyorum. Aksi durumlarda sorunların çözümünde bir diğer paydaşlar olan idare ve okul rehber öğretmeni ile çözerim. Bunlar dışında ise kesinlikle veli çok önemli. Veli ile iletişim de bence bir çözüm seçeneği."

Ö7: "Destek eğitim odasındaki öğrenciler özel öğrenciler oldukları için dikkatleri kısa oluyor. Bu nedenle de bazen isteksiz. Bu durumu çözmek için arada onun hoşlanacağı yapmaktan zevk alacağı etkinlikler yaparım. Mesela yapboz gibi, sevdiği çocuk şarkılarını açmak vb. Bu şekilde çözüyorum."

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğrenciler arasında bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler bağlamında bireysel farklılıklar görülebilir. Özellikle belirli becerilere ve niteliklere sahip olan öğrenciler öğrendikleri yeni konularda zorluk yaşamazken, kaynaştırma öğrencileri öğrenme sürecinde yoğun bir eğitim ve öğretim desteğine ihtiyaç duymaktadır (Yazçayır, 2020). Eğitim programları ortalama öğrenme düzeyine sahip öğrencilerin seviyelerine uygun tasarlandığından öğrencilerin çoğunluğu eğitim/öğretim sürecinde uygun bir şekilde yararlanabilmektedir. Ancak eğitim sürecinin fırsat ve imkân eşitliği baz alındığında özel gereksinimli öğrenciler için eğitim süreci farklılık gösterebilmektedir. Eğitim hedeflerine bağlı kalınarak belirli esneklikler sağlanarak özel gereksinimli öğrenciler içinde bu süreçler avanta dönüştürülebilir. Bu bağlamda destek eğitim odası eğitim sürecinde önem arz etmektedir (Güven, 2021). Keza özel gereksinimli öğrencilerin eğitim sürecinde yaşadıkları sorunları ve eğitimde yaşanan öğretimsel eksiklerin giderilmesi bağlamında destek eğitim odaları öğrenciye uygun ve gerekli eğitimin verildiği hizmettir.

Alanyazın incelendiğinde destek odaları ile ilgili yapılmış birçok çalışma mevcuttur. Çalışmalar ağırlıklı olarak sınıf öğretmenleri ve zihinsel engelli öğretmen grubu ile gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda destek eğitim odalarında ders veren branş bazında öğretmenler ile ilgili çalışmalar sınırlıdır (Çağlar, 2016; Talas vd., 2016; Pemik, 2017; Çevik ve Yağcı, 2017; Nar ve Tortop, 2017). Bu bağlamda destek eğitim odalarında görev alan Türkçe öğretmenlerinin destek eğitim odaları ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla mevcut araştırma yürütülmüştür.

Bu çalışmada Türkçe öğretmenleri destek eğitim odalarında en çok kullandıkları, geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptıkları dil becerisinin okuma dil becerisi ve daha sonra ise yazma dil becerisi olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durum Battal'ın (2007) yaptığı araştırmanın bulgularını da destekler niteliktedir. Mevcut araştırma sonuçlarına göre, özel gereksinimli öğrencilere verilen dil eğitimi/öğretimi konusunda branş öğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerine oranla daha yetersiz olduğunu tespit etmiştir. Bu bağlamda destek eğitim odalarında görevlendirilecek sınıf/branş öğretmenlerinin kapsamlı bir hizmetiçi eğitim sürecinden/programından geçmeleri faydalı olacaktır. Bu durum aynı zamanda anadil öğreticisi olan Türkçe öğretmenlerinin sürece dahil edilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Türkçe öğretmenleri destek eğitim odalarında materyal olarak en çok okuma ve test kitabı gibi yardımcı kaynakları kullandıklarını belirtmişlerdir. Yardımcı kaynaklardan sonra ise en çok eğitici video ve eğitsel kartlar kullanılmaktadır. Ancak alanyazın incelendiğinde destek eğitim odalarındaki materyal yetersizliğini ortaya koyan birçok çalışma mevcuttur (Çağlar, 2016; Talas vd., 2016; Pemik, 2017; Çevik ve Yağcı, 2017; Nar ve Tortop, 2017).

Türkçe öğretmenleri destek eğitim odalarında öğretim yöntemi olarak en çok sunuş stratejisi; öğretim tekniği olarak ise en çok gösterip yaptırma ve okuma (sesli, sessiz, özetleyerek okuma vb.) tekniklerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Kale ve Demir (2017) yaptıkları çalışmada destek eğitim odalarında görev alan öğretmenlerin en çok düz anlatım, soru cevap ve gösterip yaptırma yöntemlerini tercih ettiklerini tespit etmişlerdir. Bu sonuç araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Destek eğitim odalarında verilen dil eğitimlerinde uygulanan sesli okuma etkinliği, öğrencilere okumalarını kontrol etme varsa hatalarını tespit etme, okuma metinlerini takip etme, dinleme ve okuma becerilerini geliştirme, yeni sözcükleri öğrenme ve öğrencilerin okuduklarını anlama becerilerini desteklemektedir (Girgin, 2005). Akay (2015) çalışmasında destek eğitim odasındaki Türkçe derslerinin bazılarında okuma ve yazmayı destekleyici etkinlikler, Türkçe ders kitaplarının kullanıldığı çalışmalar yapıldığını bazılarında ise strateji öğretimi için metinler oluşturulması şeklinde derslerin gerçekleştirilmekte olduğu sonucuna ulaşmıştır. Girgin (2005) ve Akay (2015) yaptıkları çalışmalarda okuma ve yazmayı destekleyici eğitimlerde öğrencilere metin okuma ve okuduğunu tanımlama, anlatma, soru cevap stratejisi, bilinmeyen sözcüklerin anlamını tahmin etme, boşluk doldurma ve öykü haritası oluşturma etkinlikleri uygulamıştır. Bu etkinlikler bağlamında öğrencilerin

metinlerde ve öykülerde detayları fark etme, bilgiyi yapılandırma ve çıkarımlarda bulduklarını tespit etmişlerdir. Bu bağlamda destek eğitim odalarında farklı stratejilerin kullanılması için öğretmenler teşvik edilmelidir.

Türkçe öğretmenleri destek eğitim odalarında hem zümreleri ile hem de idare ile işbirliği içinde olduklarını ifade etmişlerdir. İdare ile en çok destek eğitim odasının fiziki koşulları ile işbirliği halindedirler. Araştırmada okul idaresi işbirliğine ilişkin bulgular incelendiğinde, okul yönetimlerinin destek eğitim odalarında yürütülen çalışmalara destek verdikleri tespit edilmiştir. Alanyazında bu bulguları destekleyen araştırmalar mevcuttur (Nar ve Tortop, 2017). Nar ve Tortop'un (2017, s.106) yürüttükleri çalışmada, "Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun destek eğitim odaların kurulumu ve çalışması ile ilgili olarak okul idarecileri ile sorun yaşamadıklarını, yöneticileriyle işbirliği yapabildiklerini belirtmişlerdir." Bu mevcut çalışmada da destek eğitim odalarında görev alan öğretmenlerin okul idarelerinden çoğunlukla okul içinde uygun eğitim ortamının hazırlanması, gerekli plan ve programların hazırlanmasında esneklik gösterdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca etkili ve başarılı okullarda idarenin sürekli öğrenme ortamı yaratan ve eğitim/öğretim sürecini geliştiren aktörler olduğu, eğitim/öğretim sürecinin mekanik bir şekilde çalışması konusunda da önemli bir sorumluluğa sahip oldukları söylenebilir (Şişman, 1996; Arslan, 2002; Turan, 2006). Ayrıca destek eğitim odalarında verilen eğitimlerin ve kaynaştırma eğitiminin başarılı bir şekilde ilerlemesi için okul yönetimi olmak üzere okulda bulunan bütün paydaşların, özel gereksinimli öğrencilere yönelik kabul edici bir tutum sergilemeleri gerekiyor (Sucuoğlu ve Kargın, 2010). Tunalı Erkan'ın (2018) yapmış olduğu çalışmada da buna benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada destek eğitim odalarında materyallerin yetersizliği, fiziki koşulların elverişli olmaması, yer ve donanım sıkıntılarının yaşandığını tespit etmiştir. Alanyazın incelendiğinde destek eğitim odalarındaki materyal ve fiziki koşullarının yetersizliğini ortaya koyan birçok çalışma mevcuttur (Talas vd., 2016; Çağlar, 2016; Çevik ve Yağcı, 2017; Nar ve Tortop, 2017; Pemik, 2017). Yazıcıoğlu (2020) da yapmış olduğu çalışmada destek eğitim odalarında materyal eksikliklerinin bulunduğunu ve destek eğitim odası ismi ile başlı başına bir oda bulunmadığını okul içerisinde öğretmenler odası, müdür odası, kütüphane gibi alanların bu amaçla kullanıldığını belirtmiştir.

Öğretmenler zümreleri ile ise öğrencinin aldığı destek eğitiminin öğrencinin ilerlemesine katkı sunma ve gelişimini değerlendirme boyutunda işbirliği içinde oldukları görüşündedirler. Tunalı Erkan (2018) çalışmada yaşanan sorunlarda öğretmenlerin zümre ile işbirliği kurmanın önemli olduğu sonucunu desteklemiştir.

Türkçe öğretmenleri nitelikli bir destek eğitim odası dersi için öğrenci hazırbulunuşluğunun doğru tespiti ve bu yönde ders işlenmesinin önemli olduğu görüşündedirler. Tunalı Erkan (2018) böyle bir çalışmaya ilk defa alınan öğrencilerde ön bilgi eksikliklerinin bulunmasından dolayı destek eğitim odalarında verilen dersin niteliğinin etkilendiğini ifade etmektedir. Bu da araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Öğrencinin ön bilgileri ders niteliğini etkilemektedir. Aynı zamanda veli işbirliğinin de niteliği etkileyen bir unsur olduğunu belirtmişlerdir. Tunalı Erkan (2018) çalışmada veli işbirliğinin ders başarısı için önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Türkçe öğretmenleri destek eğitim odalarında en çok DEO dersi için öğrencilerin ilgi duyduğu dersten çekilmesi boyutunda sorunlar yaşamaktadırlar. Öğretmenler öğrencinin ilgi duyduğu dersten çekilip destek eğitime alındığında içsel motivasyon olarak hazır bulunmadığını, öğrenmeye istekli olmadıkları görüşündedirler. Öpengin (2018) çalışmada öğrencilerin ders saati içerisinde alınmasının çeşitli sorunlara sebep olduğu sonucuna ulaşması araştırmanın bulgusu ile örtüşmektedir. Yaşanılan bu zorluğun çözüm yolunun ise öğrenci ile etkin iletişim kurmak olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışmada elde edilen sonuçlara göre şu önerilerde bulunmak mümkündür:

1. Destek eğitim odalarında sunulan eğitimin daha nitelikli olabilmesi için burada görevlendirilecek Türkçe öğretmenlerine, öğrencilere hangi yöntem ve teknikler kullanılarak öğretim yapılması gerektiği konusunda eğitimler verilebilir.
2. Destek eğitim odalarının fiziki koşulları düzenlenmeli ve materyaller çeşitlendirilmelidir.
3. Destek eğitimi alacak öğrencinin hazırbulunuşluğu doğru tespit edilmeli ve bu anlamda paydaşlarla işbirliği içinde bulunulmalıdır.
4. Öğrenciler ilgi duydukları dersten çıkarılmamalıdır.
5. Tüm dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik kaynak kitaplar ortaya konulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akay, E. (2015). Kaynaştırma ortamındaki işitme engelli öğrencilere destek eğitim odasında uygulanan Türkçe etkinliklerinin incelenmesi *Journal of Education & Special Education Technology*, 1(1), 1-14.
- Arslan, H. (2002, May). *Okul müdürlüğünü geliştirme programları*. Paper presented at 21st Century Training of Education Managers Symposium, Ankara University Department of Educational Sciences, Ankara, Turkey.
- Battal, İ. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterliliklerinin değerlendirilmesi (Uşak ili örneği)* (Tez No. 205961) [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Afyon]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (28.Baskı). Ankara: Pegem.
- Çağlar, N. (2016). *İlköğretim kurumlarındaki destek eğitim odası uygulamasına ilişkin okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşlerinin* (Tez No. 461526) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çevik, M. ve Yağcı, A. (2017). Destek eğitim odalarına ilişkin idareci ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri: Karaman ili örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 58(2), 65-79.
- Girgin, Ü. (2005). Okuma öğretiminde kullanılan iki okuma yaklaşımının işitme engelli çocuklar için kullanımı: Yönlendirilmiş okuma etkinliği ve dil deneyim yaklaşımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 6(2), 27-36.
- Güven, D. (2021). Destek eğitim odası hizmeti. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 533-555.
- Güven, D. (2021). Destek eğitim odası öğretmenin rol ve sorumlulukları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 450-463.
- Kale, M., & Demir, S. (2017). İlkokullardaki destek oda eğitimin Türkçe ve matematik dersleri başarısı üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Türk Bilim Araştırmaları Vakfı Dergisi*, 10(4), 47-57
- Kırcaali İftar, G. (1992). Özel eğitimde kaynaştırma. *Eğitim ve Bilim*, 1, 45-50.
- MEB (2012). Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği. Web: http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/10111226_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeliği_son.pdf.
- MEB (2017). Destek eğitim odası. Web: http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_07/24014806_destekodasi2.sra.pdf.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). *Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği* T.C. Resmî Gazete 30471.
- Öpengin, E. (2018). *İlkokul düzeyindeki üstün yetenekli öğrencilere yönelik destek eğitim odasının yürütülmesinde karşılaşılan sorunlar ve sorunlara yönelik çözüm müdahaleleri* (Tez No. 520145) [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi-Eskişehir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özokçu, O. (2013). Kaynaştırma uygulamaları. S. Vuran (Ed.), *Özel Eğitim içinde* (ss. 81-110). Ankara: Maya.
- Nar, B. ve Tortop, H. S. (2017). Üstün/özel yetenekli öğrencilere yönelik destek eğitim odası uygulaması: Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilikleri ve görüşleri. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık*, 4(1), 1-24.
- Pemik, K. (2017). *Özel yetenekli öğrencilere destek odasında verilen eğitime ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri* (Tez No. 490674) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Sucuoğlu, B. ve Kargin, T. (2010). *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- şışman, M. (1996). *Etkili okul yönetimi, ilkokullarda bir araştırma*. Eskişehir: Yayınlanmamış Araştırma Raporu.
- Talas, S., Kaya, F., Yıldırım, N., Yazıcı, L., Nural, H., Çelebi, İ., Keskin, ř., Söylemez, T. Ve Nugay, E. (2016). *Journal of European Education*, 6(3), 2146-2674.
- Tunalı Erkan, D., (2018). Ortaöğretim kurumlarındaki destek eğitim odası uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri, *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi (ULED)*, 2(2), 17-30.
- Turan, S. (2006). *Eğitim liderliği, okul yönetimlerini geliştirme programı ders notları*. Ankara: MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü.
- Yardimciel, F. ve Kılıç, D. (2023). Çizgi filmlerin ilettikleri değerler bakımından incelenmesi: Doru örneği. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 21-32.
- Yazçayır, G. (2020). *Özel gereksinimli öğrencilere yönelik destek eğitim odası uygulamalarının incelenmesi* (Tez No. 624450) [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi-Eskişehir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yazıcıoğlu, T. (2020). Destek eğitim odalarında görev yapan öğretmenlerin destek eğitim odalarının işleyişine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 21(2), 299-327.
- Yıldırım, A. ve şimşek H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.